ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 27ης Νοεμβρίου 1991 *

Στην υπόθεση C-273/90,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Hessisches Finanzgericht προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Meico-Fell

και

Hauptzollamt Darmstadt,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1697/79, της 24ης Ιουλίου 1979, περί της « εκ των υστέρων » εισπράξεως εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που δεν κατέστησαν απαιτητοί από τον φορολογούμενο για εμπορεύματα που διασαφηνίστηκαν [διασαφήθηκαν] σε τελωνειακό καθεστώς συνεπαγόμενο την υποχρέωση καταβολής τέτοιων δασμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/007, σ. 254),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους F. A. Schockweiler, πρόεδρο τμήματος, P. J. G. Kapteyn, G. F. Mancini, K. N. Κακούρη, και M. Díez de Velasco, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: W. Van Gerven
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

— η εταιρία Meico-Fell, εκπροσωπούμενη από τον δικηγόρο Φραγκφούρτης Wolfgang Wirth,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον René Barents, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενο από τον Roberto Hayder, υπάλληλο του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομίας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, που έχει τεθεί στη διάθεση της Νομικής Υπηρεσίας της Επιτροπής στο πλαίσιο της ανταλλαγής με εθνικούς υπαλλήλους,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Επιτροπής κατά τη συνεδρίαση της 20ής Ιουνίου 1991,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Σεπτεμβρίου 1991,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διάταξη της 28ης Αυγούστου 1990, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 11 Σεπτεμβρίου 1990, το Hessisches Finanzgericht υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1697/79 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1979, περί της « εκ των υστέρων » εισπράξεως εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που δεν κατέστησαν απαιτητοί από τον φορολογούμενο για εμπορεύματα που διασαφήθηκαν σε τελωνειακό καθεστώς συνεπαγόμενο την υποχρέωση καταβολής τέτοιων δασμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/007, σ. 254).

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο προσφυγής που άσκησε η εταιρία Meico-Fell, με έδρα το Tröse/Weinheim, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας (στο εξής: Meico-Fell), κατά πράξεως για την εκ των υστέρων είσπραξη δασμών λόγω εισαγωγής το 1980, εκ μέρους της εν λόγω εταιρίας, κατεργασμένων δερμάτων αρκούδας.

3 Το καλοκαίρι του 1983, κατά τη διάρκεια ελέγχου που πραγματοποίησαν οι τελωνειακές αρχές του Hauptzollamt Darmstadt στις εγκαταστάσεις της Meico-Fell, διαπιστώθηκε ότι η εν λόγω εταιρία είχε αποστείλει προς κατεργασία σε καναδική επιχείρηση ακατέργαστα δέρματα αρκούδας τα οποία κατόπιν επανεισήγαγε ατελώς, τον Δεκέμβριο του 1980, δηλώνοντάς τα ως « ακατέργαστα δέρματα άλλων ζώων ». Ως εκ τούτου, το συνολικό ποσό των καταβληθέντων δασμών ήταν μικρότερο από το ποσό που όφειλε να καταβληθεί, οι δε τελωνειακές αρχές εξέδωσαν, στις 24 Μαΐου 1984, πράξη για την εκ των υστέρων είσπραξη της εν λόγω διαφοράς.

4 Μετά την απόρριψη της διοικητικής της ενστάσεως, η Meico-Fell άσκησε προσφυγή ενώπιον του Hessisches Finanzgericht υποστηρίζοντας ότι, κατά το άρθρο 2 του κανονισμού 1697/79, οι επίδικοι δασμοί παραγράφονται μετά την πάροδο τριετούς προθεσμίας, καθώς και ότι το άρθρο 3 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο αποκλείει την παραγραφή στην περίπτωση πράξεως για την οποία έχει επιληφθεί η δικαστική αρχή, δεν εφαρμόζεται στην περίπτωσή της, καθόσον η αμέλεια που καταλογίζεται στη Meico-Fell ή στον αντιπρόσωπό της, κατά τη σύνταξη της τελωνειακής δηλώσεως, δεν συνιστά τέτοια πράξη.

5 Κρίνοντας ότι για την επίλυση της εν λόγω διαφοράς ήταν απαραίτητη η ερμηνεία του άρθρου 3, το Hessisches Finanzgericth ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

« Πρέπει το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1697/79 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1979, περί της " εκ των υστέρων " εισπράξεως εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που δεν κατέστησαν απαιτητοί από τον φορολογούμενο για εμπορεύματα που διασαφηνίστηκαν [διασαφήθηκαν] σε τελωνειακό καθεστώς συνεπαγόμενο την υποχρέωση καταβολής τέτοιων δασμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/007, σ. 254), να ερμηνεθεί υπό την έννοια ότι ως " πράξη για την οποία έχει επιληφθεί η δικαστική αρχή " πρέπει να θεωρείται μόνο η πράξη που από τυπικής απόψεως εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του οικείου εθνικού ποινικού δικαίου ή μήπως στην έννοια αυτή περιλαμβάνεται κάθε παράβαση διατάξεων του φορολογικού δικαίου για την οποία προβλέπεται μεγάλη προθεσμία παραγραφής; »

6 Όπως προκύπτει από το σκεπτικό της αποφάσεως περί παραπομπής, ενώ η φοροδιαφυγή συνιστά, κατά τη γερμανική νομοθεσία, αξιόποινη πράξη, η δε αμέλεια κατά τη

σύνταξη της φορολογικής δηλώσεως ή της τελωνειακής διασαφήσεως συνιστά, απλώς, διοικητική παράβαση (Ordnungswidrigkeit), τόσο για τη μια όσο και για την άλλη προβλέπται μακρά προθεσμία παραγραφής.

7 Στην έκθεση ακροατηρίου αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά, το νομικό πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης, η εξέλιξη της διαδικασίας και οι γραπτές παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται κατωτέρω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

8 Κατά το άρθρο 3 του κανονισμού 1697/79,

« Όταν οι αρμόδιες αρχές διαπιστώνουν ότι, στη συνέχεια πράξεως για την οποία έχει επιληφθεί η δικαστική αρχή, δεν είναι σε θέση να προσδιορίσουν το ακριβές ποσό των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που νομίμως οφείλονται για το συγκεκριμένο εμπόρευμα, δεν εφαρμόζεται η προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 2. Στην περίπτωση αυτή, οι αρμόδιες αρχές προβαίνουν στην είσπραξη σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν επί του προκειμένου στα κράτη μέλη. »

9 Προφανώς, ενόψει της αλληλουχίας στην οποία εντάσσεται, η έκφραση « πράξη για την οποία έχει επιληφθεί η δικαστική αρχή » πρέπει να νοηθεί ως αναφερόμενη στις πράξεις εκείνες οι οποίες, κατά την έννομη τάξη του κράτους μέλους οι αρμόδιες αρχές του οποίου ζητούν την εκ των υστέρων είσπραξη, μπορούν να χαρακτηριστούν ως παραβάσεις, κατά την έννοια της εθνικής ποινικής νομοθεσίας.

10 Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από την εξέταση των αποδόσεων αυτής της εκφράσεως στις άλλες γλώσσες, που όλες έχουν μονοσήμαντο περιεχόμενο.

11 Επιβάλλεται να τονιστεί ότι η έννοια που αποδίδεται στην έκφραση « πράξη για την οποία έχει επιληφθεί η δικαστική αρχή » ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της ασφαλείας δικαίου. Πράγματι, η καταστολή συγκεκριμένης συμπεριφοράς με την επιβολή ποινικής κυρώσεως συνιστά σαφές κριτήριο το οποίο διασφαλίζει την εφαρμογή της εν λόγω διατάξεως χωρίς αμφιβολίες, είτε εκ μέρους του επιχειρηματία στον οποίο προσάπτεται μια τέτοια συμπεριφορά είτε εκ μέρους των αρχών που καλούνται να προβούν στην είσπραξη. Η επιταγή της ασφαλείας δικαίου έχει ιδιαίτερη σημασία όταν, όπως στην παρούσα υπόθεση, πρόκειται για κανονιστική ρύθμιση που συνεπάγεται οικονομικές επιπτώσεις για τους επιχειρηματίες.

12 Βεβαίως, η εφαρμογή του κριτηρίου αυτού μπορεί, λόγω του περιεχομένου των διατάξεων των ποινικών νομοθεσιών των κρατών μελών, να οδηγήσει σε διαφορετικά αποτελέσματα. Ωστόσο, οι διαφορές αυτές είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι, στο παρόν στάδιο εξελίξεως του κοινοτικού δικαίου, οι ποινικοί χαρακτηρισμοί μιας συγκεκριμένης συμπεριφοράς δεν έχουν εναρμονιστεί και, κατά συνέπεια, γίνονται κατά την εθνική νομοθεσία.

13 Επομένως, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο ερώτημα του Hessisches Finanzgericht είναι ότι το άρθρο 3 του κανονισμού 1697/79 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1979, περί της « εκ των υστέρων » εισπράξεως εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που δεν κατέστησαν απαιτητοί από τον φορολογούμενο, για εμπορεύματα που διασαφηνίστηκαν [διασαφήθηκαν] σε τελωνειακό καθεστώς συνεπαγόμενο την υποχρέωση καταβολής τέτοιων δασμών, έχει την έννοια ότι η έκφραση « πράξη για την οποία έχει επιληφθεί η δικαστική αρχή » περιλαμβάνει αποκλειστικά τις πράξεις οι οποίες, κατά την έννομη τάξη του κράτους μέλους οι αρμόδιες αρχές του οποίου ζητούν την εκ των υστέρων είσπραξη, χαρακτηρίζονται ως παραβάσεις κατά το εθνικό ποινικό δίκαιο.

Επί των δικαστικών εξόδων

14 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία κατέθεσε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει, ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης, τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος, που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε το Hessisches Finanzgericht, με Διάταξη της 28ης Αυγούστου 1990, αποφαίνεται:

Το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1697/79 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1979, περί της «εκ των υστέρων» εισπράξεως εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που δεν κατέστησαν απαιτητοί από τον φορολογούμενο, για εμπορεύματα που διασαφηνίστηκαν [διασαφήθηκαν] σε τελωνειακό καθεστώς συνεπαγόμενο την υποχρέωση καταβολής τέτοιων δασμών, έχει την έννοια ότι η έκφραση «πράξη για την οποία έχει επιληφθεί η δικαστική αρχή» περιλαμβάνει αποκλειστικά τις πράξεις οι οποίες, κατά την έννομη τάξη του κράτους μέλους οι αρμόδιες αρχές του οποίου ζητούν την εκ των υστέρων είσπραξη, χαρακτηρίζονται ως παραβάσεις κατά το εθνικό ποινικό δίκαιο.

Schockweiler Kapteyn

Mancini Κακούρης Díez de Velasco

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 27 Νοεμβρίου 1991.

Ο Γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

F. A. Schockweiler